

Katecheze Eucharistie a společenství

Katechetický materiál, který vám předkládáme, je koncipován s ohledem na fakt, že neznáme vaši skupinu ani vás. Úspěšnost katecheze do určité míry závisí na vaší schopnosti přizpůsobit ji konkrétním okolnostem. Proto se tento materiál skládá ze tří částí:

- 1) Základy – teologický fundament katecheze.
- 2) Téma a cíl katecheze – co chceme sdělit.
- 3) Modelový obrys katecheze a návrhy modifikací, které si vyberete a sestavíte pro svou konkrétní skupinu.

Navrhujeme proto tentýž obrys pro skupinu mladších i starších dětí, jimž budou konkrétní výstupy přizpůsobeny; na modifikace pro starší školní věk upozorníme v závěru materiálu.

Téma a cíl katecheze (co mají katechizovaní pochopit)

Cílem katecheze je, aby katechizovaní pochopili, přijali a dokázali aplikovat tři následující body:

- Ježíš je přítomen v kostele pod způsobou chleba;
- Přicházím/me za Ježíšem ve společenství s ostatními lidmi
- Protože tvoříme společenství, máme nabídnout pomoc ve farním společenství a uvědomit si propojení této pomoci s eucharistií a jejím přijímáním.

Nejvhodnějším místem pro tuto katechezi či alespoň pro její úvod je kostel či kaple. Nemáme-li aktuálně tuto možnost, je vhodné kostel alespoň nedlouho po katechezi společně navštívit a některé body zopakovat, aby si děti uvědomily konkrétní obsah toho, co jim bylo sděleno. Pokud provádíme tuto katechezi v jiném prostoru, neustále s dětmi hovoříme, jako bychom v něm byli, a konkrétní liturgický prostor jim s reálnými odkazy připomínáme. Můžeme si též vzít na pomoc dětský misálek s rozkreslenými ilustracemi o příchodu do kostela (s vhodnými ilustracemi pro příslušný věk) nebo fotografie vlastního kostela, pokud je máme.

Model úvodního rozhovoru s dětmi o eucharistii – možno doplňovat a obměňovat dle potřeby a pokročilosti skupiny (K – katecheta / odpověď)

K: Právě jsme poklekli. Proč? / Protože je zde Pán Ježíš.

K: Kdo to je? / Boží syn

K: Co o něm víme? / Kde se narodil, kdo byl, zemřel a vstal z mrtvých (*zde je velký prostor pro to, aby děti samy řekly, co o Ježíši vědí; ovšem není možné u tohoto bodu dlouho setrvávat*).

K: Přečte úryvek Jan 6,35.54: Ježíš říká: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žiznit. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.“

K: CO JEŽÍŠ MÍNÍ TÍM, KDYŽ ŘÍKÁ: „JÁ JSEM CHLÉB ŽIVOTA“?

Nejdříve bychom si měli ujasnit, co pro nás znamená chléb. Naše nynější kuchyně je bohatá na různá jídla; ale v jednodušších podmínkách je chléb základním zdrojem potravy. Abychom žili, musíme živit své tělo.

Živit musíme ale i svého ducha, duši a svou vůli. Jako lidské bytosti nemáme přece jen těla, máme i duše. Jsme myslící bytosti s rozumem a vůlí. Musíme živit i svého ducha a duši, aby se mohly rozvíjet a opravdu dosáhnout své plnosti.

Když tedy Ježíš říká: „Já jsem chléb života“, znamená to, že on sám je ten pokrm, který potřebujeme pro svou duši, pro svoje vnitřní „já“, protože i duše potřebuje pokrm. Potřebujeme Boží přátelství, které nám pomůže správně se rozhodovat. Potřebujeme zrát jako lidské bytosti. Jinými slovy: Ježíš nás živí, aby se z nás stali opravdu zralí lidé a naše životy byly dobré.

Eucharistie je svátost, kterou Pán Ježíš ustanovil, když dal apoštolům chléb a víno při velikonoční večeři. Vzal do svých rukou chléb a víno a řekl: „Toto je moje tělo, toto je moje krev.“ A rozdělil chléb...

K: Jak poznáme, že je zde Ježíš přítomný v Eucharistii? / Červené světlo rozsvícené v kostele.

Ježíše na vlastní oči nevidíme. Ale existuje spousta důležitých věcí, které nevidíme. Např. nevidíme náš rozum, a přesto ho máme. Nevidíme svou duši, a přece existuje, a my vidíme její účinky, protože mluvíme, myslíme a děláme rozhodnutí atd. Ani třeba elektrický proud nevidíme, a přece vidíme, že působí: světla jsou rozsvícená. Ty úplně nejdůležitější věci, na kterých stojí život a svět, nevidíme, ale vidíme a cítíme jejich důsledky.

Tak je to i se vzkříšeným Pánem: nevidíme ho svýma očima, ale vidíme, že kde Ježíš je, lidi se mění a zlepšují. Jsou vytvořeny podmínky pro pokoj, pro smíření atd. Nevidíme tedy Pána samého, ale vidíme jeho působení. Můžeme poznat, že Ježíš je přítomný. Nevynechámejte tedy příležitost k setkávání s tímto neviditelným, ale mocným Pánem, který nám pomáhá dobře žít.

K: Kdy ve mši svaté vidíte chléb? Je tam vůbec? / Při přinášení darů a při dalším slavení.

Při přinášení obětních darů přinášíme kromě chleba a vína také své potřeby, prosby, díky, schopnosti, radosti, neúspěchy, nemoci – prostě všechno to, co nás tíží, protože i z toho se radujeme. Bohu to předkládá v duchu každý ze společenství shromážděných v kostele.

Ve společenství církve slavíme eucharistii – mši svatou. Když jíme proměněný chléb a pijeme-li z kalicha, sjednocujeme se s Kristem, který za nás obětoval svůj život, a skrze něj se spojujeme v jedno společenství. Tak tvoříme jedno tělo, církev.

Když kněz rozdává eucharistický chléb, dostává ho každý zvlášť. Přicházíme každý zvlášť a přitom dohromady za Ježíšem. To je společenství – funguje dohromady. Každý v něm má své místo. Každý dělá něco jiného podle toho, co umí a jaké má dary, a přitom nás něco spojuje. V našem společenství v kostele nás spojuje zájem o Ježíše. Spojuje nás sám Ježíš. I já mám rozdávat z toho, co jsem dostal/a za schopnosti. Dát – darovat něco společenství jako Ježíš. Tak je to i se vzkříšeným Pánem: nevidíme ho svýma očima, ale vidíme, že kde Ježíš je, lidi

se mění, zlepšují. Můžeme poznat, že Ježíš je přítomný. Nevynechámejme tedy příležitost k setkávání s tímto neviditelným, ale mocným Pánem, který nám pomáhá dobře žít.

Modlitba a vhodná píseň (např. Eucharistia či Tajemství ze zpěvníku Koinonia)

Základem pro tuto katechezi je text ze setkání papeže Benedikta XVI. s prvokomunikanty z 15. října 2005. Celý text pro vaši další inspiraci je dostupný na: <http://www.pastorace.cz/Tematicke-texty/r-2007-PAPEZ-BENEDIKT-XVI-ODPOVIDA-DETEM.html>

Alternativně lze katechezi doplnit o další prvky, případně ji zcela postavit na odlišném základě. Na tomto místě nabízíme tři další varianty:

- 1) V katechezi lze rovněž položit důraz na společenství rodiny; provedení zároveň bude vyhovovat skupinám „hravějších“ dětí, případně ji lze využít pro starší školní věk, pro nějž je vhodná forma diskuse, kterou tento obrys navrhuje. Tuto variantu najdete jako jedenácté setkání v publikaci Ludmily Muchové Tajemství chleba. (Sdružení svatého Jana Nepomuka Neumanna, České Budějovice 2001).
- 2) Další možností, jak sestavit katechezi pro mladší i starší školní věk, je téma společenství a život prvních křesťanů. Základem je zde úryvek Sk 2,42-46 a vhodnou pomůckou Duha č. 18/2005-2006 s tematikou Římský venkovský dům (vystřihovánka), která umožňuje velmi názorné uchopení tématu a obsahuje mnoho dalších informací a východisek k tomuto tématu. V přizpůsobené variantě lze využít pro mladší i starší školní věk.
- 3) Pro starší školní věk lze katechezi připravit na téma podobenství, zejména o vinném kmeni. Zde lze čerpat náměty z vhodného biblického komentáře (Jeruzalémská bible, Stuttgartský komentář, příp. jiné). V této věkové skupině je vhodné zdůraznit výše naznačené tři stupně přístupu: hledím na Ježíše – sloužím Bohu a společenství víry – sloužím všem lidem. Výklad tohoto tématu lze obohatit ve skupině starších dětí vhodnou diskusí. Jako návaznost na tuto katechezi lze připravit program, v němž bude skupina jako celek určitým způsobem po nějakou dobu sloužit společenství v kostele (příprava přímlov, obětní průvod, případně čtení či jiná služba), program pak může být rozšířen o službu mimo kostel.

Další materiály pro využití v rámci programu Eucharistie a společenství

Časopis Duha, témata Toto je moje tělo, Tajemství chleba (9/2001-2002), Římský venkovský dům (18/2005-2006)

Časopis Amen s tématem Eucharistie č. 6/1997
(<http://www.krystal.op.cz/amen/1997/AMEN6-97/OBSAH.HTM>)

Dnes budu tvým hostem, Muroňová Eva, Havel Tomáš Cyril, Diecéze Ostravsko Opavská
Eucharistie – minislovník (vhodný zápis do sešitu). Katechetický věstník r. 2001-2012.

Youcat, Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 2011

Rosteme ve víře (Muroňová Eva, Jiří Brauner – Kartuziánské nakladatelství, 2006)

